

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpat și de avocatul său, Marin Popa, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 martie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui:

*Dulgheru Ion xxx, născut la xx.xx.xxxx,
originar din sat. xxx, r-nul xxx, locuitor în xxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.10.2013 - 21.03.2016;

Instanța de apel: 15.04.2016 - 27.10.2016;

Instanța de recurs: 16.01.2017 - 15.02.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 21 martie 2016, Dulgheru Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (episodul din 22 iunie-25 iunie 2010, partea vătămata Cușciac Ion), fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 3 (trei) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități financiar-comerciale pe termen de 1 an.

Dulgheru Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (episodul din 21.12.2010, partea vătămata Jomiru Ivan), fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 3 (trei) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități financiar-comerciale pe termen de 1 an.

Dulgheru Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (episodul din 13.10.2012 și din 14.11.2012, partea vătămata Frățescu Dumitru, Voinotinschi Andrei), fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 3 (trei) ani în penitenciar de tip semiînchis cu privarea de dreptul de a exercita activități financiar-comerciale pe termen de 1 an.

Dulgheru Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal (episodul din februarie 2011 și din decembrie 2010, partea vătămată Diacon Oleg, Chiriac Gheorghe), fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 4 (patru) ani în penitenciar de tip semiînchis cu privarea de dreptul de a exercita activități financiar-comerciale pe termen de 2 an.

Dulgheru Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal (episodul din 11.12.2012, partea vătămată Rusu Vasile), stabilindu-i pedeapsa cu închisoare pe termen de 4 (patru) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activității financiar-comerciale pe termen de 2 an.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal prin cumul parțial al pedepselor stabilite, i s-a numit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 8 (opt) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activității financiar-comerciale pe termen de 3 (trei) ani.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa stabilită prin sentință, i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Curții de Apel Bălți din 26.03.2014 sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) zile, stabilindu-i pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe termen de 8 (opt) ani și 3(trei) zile în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă formulată de Jomiru Ion a fost admisă parțial. S-a încasat de la Dulgheru Ion în folosul lui Jomiru Ion suma de 1 500 euro cu titlu de prejudiciu material și 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

Acțiunea civilă formulată de Chiriac Gheorghe a fost admisă parțial. S-a încasat de la Dulgheru Ion în folosul lui Chiriac Gheorghe suma de 1 500 euro cu titlu de prejudiciu material și 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

Acțiunea civilă formulată de Rusu Vasile a fost admisă. S-a încasat de la Dulgheru Ion în folosul lui Rusu Vasile suma de 45 000 lei și 850 euro cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit în fapt că inculpatul Dulgheru Ion în perioada de timp 22 - 25 iunie 2010, aflându-se pe bd. Moscova, 1, mun. Chișinău, sub pretextul vânzării automobilului de model BMW 520 a însușit de la cet. Cușciac Andrei, bani în sumă de 2 130 euro și 4 600 lei, după care de la fața locului s-a ascuns, astfel cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă în sumă totală de 38 238 lei.

Instanța de fond a încadrat acțiunile lui Dulgheru Ion în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal, după semnele calificative - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, Dulgheru Ion, la 21.12.2010, ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost posibil de stabilit, în satul Ciuciuleni, r-nul Hîncești, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul procurării unui pres de balotat paie de model „Class Marcat 60” și a unui culegător de porumb de model „Tornado”, a dobândit de la Jomiru Ivan suma de 1 500 euro la cursul BNM 1 euro - 15.92 lei, echivalentul a 23 890,50 lei, astfel cauzând părții vătămate o daună materială considerabilă, care la momentul săvârșirii infracțiunii a constituit 1 194,5 unități convenționale.

Instanța de fond a încadrat acțiunile lui Dulgheru Ion în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal după semnele calificative - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, Dulgheru Ion, la sfârșitul lunii februarie 2011, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se la intersecția străzilor Alba-Iulia cu Onisifor Ghibu din mun. Chișinău, lângă marketul „Linella”, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a-i procura tehnică agricolă, și anume unui pres de balotat paie, a dobândit de la Diacon Oleg bani în sumă de 3 000 Euro, ceea ce constituie 46 883 lei, după care acționând cu intenție, a însușit ilicit banii primiți și cu aceștia a dispărut într-o direcție necunoscută, neonorându-și obligațiile asumate, cauzându-i astfel părții vătămate Diacon Oleg o daună materială în proporții considerabile.

Tot el, Dulgheru Ion, pe parcursul zilei de 12 decembrie 2010, aflându-se pe str. Coca, mun. Chișinău, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul procurării pentru ultimul a tehnicii agricole, și anume a unui culegător de porumb, a dobândit de la Chiriac Gheorghe bani în sumă de 1 500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie 25 000 lei, după care, acționând cu intenție, a însușit ilicit banii primiți și cu aceștia a dispărut într-o direcție necunoscută, neonorându-și obligațiile asumate, prin ce i-a cauzat părții vătămate Chiriac Gheorghe o daună materială în proporții considerabile. În total, Dulgheru Ion a însușit mijloace bănești în sumă totală de 71 883 lei.

Instanța de fond a încadrat acțiunile lui Dulgheru Ion în baza art.190 alin. (4) Cod penal, după semnele calificative – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.

Tot el, Dulgheru Ion, la 13.10.2012, în jurul orei 11:00, în timp ce se afla pe drumul central de la intrarea în satul Sarata Veche, r-nul Fălești, intenționat, având scopul însușirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul perfectării actelor de înmatriculare pe un automobil de model BMW 525 TDS, contrar faptului că în drept nu avea careva împuterniciri de a presta astfel de servicii, neavând intenția de a-și executa astfel de angajament, a primit de la Frățescu Dumitru bani în sumă de 700 euro, care conform cursului oficial al BNM la 13.10.2012 sunt echivalenți cu 11 039 lei, pe care și i-a însușit, fără a-și executa angajamentul, după care, cu banii însușiți, a dispărut într-o direcție necunoscută, astfel cauzându-i părții vătămate Frățescu Dumitru o pagubă materială considerabilă în sumă totală de 11 039 lei.

Instanța de fond a încadrat acțiunile lui Dulgheru Ion în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal, după semnele calificative – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, Dulgheru Ion, în perioada zilei de 14.11.2012, în timp ce se afla pe drumul central din marginea sat. Criuleni, r-nul Ungheni, intenționat, având scopul însușirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, sub pretextul perfectării actelor de înmatriculare pe un automobil de model „BMW 318” pe numele lui Voinotinschii Serghei, contrar faptului că în drept nu avea careva împuterniciri de a presta astfel de servicii, neavând intenția de a-și onora astfel de angajament, a primit de la Voinotinschii Serghei bani în sumă de 4 600 lei și 200 euro, care conform cursului oficial al BNM din 14.11.2012 sunt echivalenți a 3 128 lei, pe care și i-a însușit, fără a-și executa angajamentul asumat, după care, cu banii însușiți, a dispărut într-o direcție necunoscută, astfel cauzându-i părții vătămate Voinotinschii Serghei o pagubă materială considerabilă în sumă totală de 7.728 lei.

Instanța de fond a încadrat acțiunile lui Dulgheru Ion în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal, după semnele calificative – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, Dulgheru Ion Ion, la 11.12.2012, ora exactă nu a fost posibil de stabilit, având intenția de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune, sub pretextul procurării și importării unui automobil de peste hotarele Republicii Moldova, a dobândit de la Rusu Vasile bani în sumă de 45 000 lei și 850 Euro, care conform cursului oficial al BNM constituie 13 447 lei, pe care i-a însușit, prin ce i-a cauzat părții vătămate - Rusu Vasile o daună materială în proporții considerabile în valoare de 58 447 lei.

Instanța de fond a încadrat acțiunile lui Dulgheru Ion în baza art.190 alin. (4) Cod penal, după semnele calificative – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.

3. Împotriva sentinței apeluri au declarat:

3.1. procurorul, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie recunoscut vinovat și condamnat Dulgheru Ion în baza art. 190 alin. (2) lit. c); 190 alin. (2) lit. c); 190 alin. (2) lit. c); 190 alin. (4); 190 alin.(4) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa:

în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (epizodul din 22.06.2010) - 4 ani închisoare cu privarea de dreptul de exercita activității financiar-comerciale pe termen de 2 ani;

în baza art. 190 alin.(4) Cod penal (epizodul din luna februarie 2011) - 8 ani închisoare cu privarea de dreptul de exercita activității financiar-comerciale pe termen de 2 ani;

în baza art. 190 alin.(4) Cod penal (epizodul din 11.12.2012) - 8 ani închisoare cu privarea de dreptul de a exercita activități financiar-comerciale pe termen de 2 ani;

în baza art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal (epizodul din 13.10.2012) - 4 ani închisoare cu privarea de dreptul de exercita activității financiar-comerciale pe termen de 2 ani;

în baza art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal (epizodul din 21.12.2010) - 4 ani închisoare cu privarea de dreptul de exercita activității financiar-comerciale pe termen de 2 ani.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal prin cumul parțial al pedepselor stabilite, a-i stabili pedeapsă sub formă de 12 ani închisoare cu privarea de dreptul de exercita activității financiar-comerciale pe termen de 5 ani.

Conform art. 84 alin.(4) Cod penal prin cumul parțial cu pedeapsa stabilită prin Decizia Curții de Apel Bălți din 26.03.2014, a-i stabili pedeapsă definitivă de 13 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activității financiar-comerciale pe termen de 5 ani.

În motivarea acestuia a invocat că instanța de fond a calificat corect acțiunile inculpatului Dulgheru Ion în baza art. 190 alin. (2) lit. c) și 190 alin. (4) Cod penal, însă i-a aplicat greșit prevederile art. 85 Cod penal.

Astfel, infracțiunile au fost comise de către Dulgheru Ion până la pronunțarea Deciziei Curții de Apel Bălți din 26.03.2014, în aceste circumstanțe urmau a fi aplicate prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal.

De asemenea, a considerat că instanța de fond eronat a individualizat pedeapsa și nu a luat în considerație că inculpatul anterior a fost condamnat pentru o infracțiune similară, a comis mai multe infracțiuni grave, nu și-a recunoscut vinovăția, prejudiciul material nu a fost restituit, or prin aceasta se demonstrează faptul că inculpatul nu a făcut careva concluzii referitor la conduita sa în sensul respectării legii penale. Efectul pedepsei penale este prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către persoanele implicate pe caz cât și de alte terțe persoane, iar prin aplicarea unei pedepse blânde în privința inculpatului, nu se va atinge scopul pedepsei penale de corijare a acestuia.

3.2. *inculpatul*, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat de sub învinuirea adusă.

În motivarea apelului a indicat că pe parcursul judecării cauzei penale a înaintat mai multe demersuri cu privire la audierea unor martori, însă instanța de fond de fiecare dată i-a respins solicitările. A negat faptul precum că ar fi înșelat pe careva din părțile vătămate. Totodată, nu s-a eschivat de la răspundere la nici o etapă a procesului penal, concluziile instanței de fond fiind neîntemeiate în acest sens.

3.3. *avocatul Ceachir Anatolie în interesele inculpatului*, care a solicitat casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei cu cercetarea probelor suplimentare (audierea martorilor) și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Dulgheru Ion să fie achitat pe toate capetele de acuzare pe motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunilor incriminate.

Totodată, conform art. 403 Cod de procedură penală, a solicitat repunerea în termen a apelului din motivul stării sănătății confirmate prin Certificatul medical nr. 29019 eliberat la 04.04.2016, indicând că sentința a fost adusă la cunoștință la 22.03.2016, fiind confirmată prin recipisă la dosar.

În susținerea apelului a indicat că instanța de fond în pofida argumentelor înaintate de către partea apărării privind încălcarea principiilor legalității, totalmente a ignorat încălcările masive ale normelor legale ce reglementează desfășurarea procedurii penale, comise de către procuror și prin urmare, a condamnat inculpatul contrar legii. Instanța de fond a făcut o apreciere eronată a normelor de drept material și procesual, astfel constatându-se prezența unui viciu fundamental în cadrul procesului penal, ceea ce constituie premisă importantă pentru implicarea instanței de apel în sentința primei instanțe sub aspectul casării acesteia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016, s-a dispus:

Respingerea ca depus peste termen a apelului declarat de avocatul Ceachir Anatolie în interesele inculpatului Dulgheru Ion.

Respingerea ca nefondat a apelului declarat de inculpatul Dulgheru Ion.

Admiterea parțială a apelului declarat de procuror, casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

Lui Dulgheru Ion, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (episodul din 22-25 iunie 2010, partea vătămata Cușciac Ion), a-i stabili pedeapsa sub formă de 3 (trei) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități financiar-comerciale pe termen de 1 (un) an.

Lui Dulgheru Ion, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (episodul din 21.12.2010, partea vătămata Jomiru Ivan), a-i stabili pedeapsa sub formă de 3 (trei) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități financiar-comerciale pe termen de 1 (un) an.

Lui Dulgheru Ion, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (episodul din 13.10.2012 și din 14.11.2012, partea vătămata Frățescu Dumitru, Voinotinschi Andrei), a-i stabili pedeapsa sub formă de 3 (trei) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități financiar - comerciale pe termen de 1 (un) an.

Lui Dulgheru Ion, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (4) Cod penal (episodul din februarie 2011 și din decembrie 2010, partea vătămată Diacon Oleg, Chiriac Gheorghe) a-i stabili pedeapsa sub formă de 8 (opt) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități financiar-comerciale pe termen de 2 (doi) ani.

Lui Dulgheru Ion, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal (episodul din 11.12.2012, partea vătămată Rusu Vasile) a-i

stabili pedeapsa sub formă de 8 (opt) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activității financiar-comerciale pe termen de 2 (doi) ani.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor stabilite, a-i stabilit lui Dulgheru Ion pedeapsa definitivă sub formă de de 10 (zece) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activității financiar – comerciale pe termen de 5 (cinci) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin. (4) Cod penal, la pedeapsa stabilită prin prezenta decizie judecătorească, a-i adăuga parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin decizia Curții de Apel Bălți din 26.03.2014 sub formă de 3 (trei) zile închisoare, stabilindu-i lui Dulgheru Ion pedeapsa definitivă sub formă de 10 (zece) ani și 3 (trei) zile închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activității financiar - comerciale pe termen de 5 (cinci) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința s-a menținut.

4.1. În motivarea soluției sale, referitor la apelurile inculpatului și avocatului acestuia Ceachir Anatolie, instanța de apel a reținut că la 21.03.2016 a fost pronunțată sentința atacată, iar din materialele dosarului, rezultă că în ședința de judecată a fost prezent inculpatul Dulgheru Ion (f.d. 160, vol. VI), fiindu-i înmănată o copie a acesteia la data pronunțării, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d. 173, vol. VI). Avocatul Ceachir Anatolie, deși a fost prezent în ședința anterioară pronunțării sentinței și cunoștea cu certitudine despre data, ora și locul petrecerii ședinței de judecată, nu s-a prezentat la pronunțarea sentinței, iar la 07.04.2016 a înaintat apel în interesele inculpatului, peste 17 zile de la pronunțarea sentinței, cu omiterea termenului de 15 zile prevăzut de legislația procesuală pentru declararea apelului.

Colegiul a respins solicitarea avocatului Ceachir Anatolie de a repune în termen apelul, considerând ca fiind formale și declarative motivele invocate în acest sens. Instanța a atestat că avocatul a anexat în calitate de confirmare certificatul medical nr. 29019, eliberat la 04.07.2016 (f.d. 189, vol. VI), pe când sentința instanței de fond a fost pronunțată la 21.03.2016, astfel încât certificatul prezentat nu confirmă imposibilitatea avocatului de a se prezenta în ședință, și nici nu justifică încălcarea termenului de depunere a apelului. În ședința instanței de apel nu au fost constatate circumstanțe noi, care ar da temei pentru repunerea în termen a apelului declarat de partea apărării. Astfel, constatând că întârzierea a fost determinată de motive neîntemeiate, Colegiul a considerat necesar a respinge apelul ca tardiv, fără judecarea fondului acestuia.

Instanța de apel a constatat că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului în comiterea a trei infracțiuni prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, după semnele calificative – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a*

bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și a două infracțiuni prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, după semnele calificative – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari*. Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel a considerat dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate.

Necâtând la faptul că inculpatul nu a recunoscut vina în cele incriminate, Colegiul a considerat că vinovăția acestuia în cele incriminate este dovedită prin probele administrate, cercetate de către instanța de fond, cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel și anume:

Pe episodul părții vătămate Cușciac Ion, declarațiile părții vătămate Cușciac Ion, martorului Bargan Iurie, plângerea lui Cușciac Ion din 19.07.2011 (f.d. 2, vol. 5-7, vol. IV);

Pe episodul părții vătămate Jomiru Ivan, declarațiile părții vătămate Jomiru Ivan, martorului Jomiru Zamfira, plângerea lui Jomiru Ivan din 29.06.2012 (f.d. 4, vol. III), copia recipisei întocmite de Dulgheru Ion din 21.12.2010 (f.d. 20, vol. IV);

Pe episodul părților vătămate Diaconu Oleg, Chiriac Gheorghe, declarațiile părților vătămate Diaconu Oleg, Chiriac Gheorghe, martorului Garaz Ion, plângerea din 16.03.2012 prin care Diacon Oleg a reclamat însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere de către Dulgheru Ion a banilor săi în sumă de 3 000 euro (f.d. 2, vol. I), plângerea din 09.07.2012 prin care Chiriac Gheorghie a reclamat însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere de către Dulgheru Ion a banilor săi în sumă de 1 500 euro (f.d. 53, vol. I), ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 27.11.2012 prin care de la Chiriac Gheorghie a fost ridicată recipisă eliberată ultimului de către Dulgheru Ion conform căreia Dulgheru Ion a primit bani în sumă de 1 500 euro pentru procurarea pentru Chiriac Gheorghie a unui culegător de porumb (f.d. 69, 70, vol. I), recipisa din 12.12.2010 prin care Dulgheru Ion confirmă că a primit de la Chiriac Gheorghie suma de 1 500 euro pentru procurarea unui agregat culegător de porumb și se obligă ca în caz de neîndeplinire a promisiunii, să întoarcă banii înapoi (f.d. 73, vol. I), procesul-verbal de examinare din 27.11.2012 potrivit căruia a fost examinată recipisă din 12.12.2010 (f.d. 71, vol. I);

Pe episodul părților vătămate Frățescu Dumitru și Voinotinschi Andrei, declarațiile părților vătămate Frățescu Dumitru, Voinotinschi Andrei, martorului Frățescu Andrei, procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 18.07.2013 potrivit căruia partea vătămată Frățescu Dumitru Anatol a declarat că persoana din imaginea nr. 2 este persoana ce s-a prezentat ca „Ion” care în fapt s-a dovedit a fi Dulgheru Ion (f.d. 77-78, vol. II), procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 19.07.2013 potrivit căruia partea vătămată Voinotinschi Andrei a declarat că persoana din imaginea nr. 6 este persoana prezentată drept “Ion” care în fapt s-a dovedit a fi Dulgheru Ion (f.d. 84-85, vol. II);

Pe episodul părții vătămate Rusu Vasile, declarațiile părții vătămate Rusu Vasile, martorilor Russu Serghei, Rusu Viorica, Chira Constantin, procesul-verbal de examinare a obiectului din 13.08.2013 prin care s-a examinat telefonul mobil de model Nokia 1280 cu nr. de IMEI 35329705183664, în care se afla cartela sim Orange cu seria 071002742446 cu nr 068715199 rubrica mesaje verbale (f.d. 34-35, vol. I), listele de la compania Orange ce conțin informația privind apelurile telefonice de intrare-ieșire la/de la nr. de telefonul cu nr. orange 069030444 ce aparține bănuitului Dulgheru Ion pentru perioada din 10.12.2012-15.09.2013 care au fost recunoscute ca mijloc material de probă și din care rezultă că de pe nr. 069030444 ce aparține bănuitului Dulgheru Ion au fost transmise mai multe mesaje la nr. 068715199, nr. ce aparține părții vătămate Rusu Vasile (f.d. 40-101, vol. I), recipisa din 11.12.2012 prin care se confirmă că partea vătămată Rusu Vasile a dat suma de 850 euro și 45 000 lei cet. Dulgheru Ion și care este semnată de către Dulgheru Ion (f.d 19, vol. I);

Astfel, Colegiul audiind participanții la proces, verificând prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, a constatat că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către Dulgheru Ion a infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și art. 190 al. (4) Cod penal.

Colegiul, analizând declarațiile părților vătămate Cușciac Ion, Jomiru Ivan, Chiriac Gheorghe, Frățescu Dumitru, Voinotinschi Andrei, Rusu Vasile coroborate cu declarațiile martorilor Bargan Iurie, Jomiru Zamfira, Garaz Ion, Frățescu Andrei, Rusu Viorica, Chira Constantin, Russu Serghei a considerat că acestea sunt veridice, consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului penal, atât în cadrul urmăririi penale cât și în instanța de judecată, care coroborează cu probele scrise anexate la cauză și dovedesc cu certitudine că inculpatul a comis infracțiunile de escrocherie.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat, instanța de apel a apreciat-o ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto-incrimina garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărită pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificată ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale. În această ordine de idei, instanța de apel a respins afirmațiile apărării precum că inculpatul nu a recunoscut culpabilitatea sa la nici o etapă a procesului penal, ceea ce demonstrează nevinovăția sa.

Totodată, s-a constatat că Dulgheru Ion a exploatat raporturile de încredere care existau între el și victime, or, s-a dovedit că toate părțile vătămate au făcut cunoștință cu inculpatul prin intermediul unor rude, prieteni, vecini, astfel încât inculpatul câștiga încrederea acestora, pentru ca ulterior să facă abuz de încrederea persoanelor.

Astfel, Dulgheru Ion și-a asumat niște angajamente nerealizabile față de părțile vătămate Frățescu Dumitru, Voinotinschii Andrei promițând că va perfectă actele pentru autoturisme, care aveau numere de înmatriculare străine, deși legislația în vigoare nu prevedea asemenea posibilități; părții vătămate Cușciac Ion a prezentat acte false pe automobil; părții vătămate Rusu Vasile a lăsat în gaj un automobil „Dacia Logan” care era anunțat în căutare; circumstanțe, care examinate în cumul demonstrează că acțiunile inculpatului conțin elementele constitutive ale escrocheriei, adică dobândirea ilicită a averii prin înșelăciune sau abuz de încredere a proprietarului sau posesorului bunului, prin crearea impresiilor greșite victimei care transmite averea, prin afirmări intenționat false despre existența sau lipsa cărorva factori care urmau a fi comunicate proprietarului.

Reieșind din declarațiile părților vătămate și a martorilor, acestea au transmis bani către inculpat pentru procurarea automobilelor sau utilajului agricol, precum și pentru perfectarea actelor pe automobile cu numere de înmatriculare străine, iar ultimul permanent făcea promisiuni că totul va fi bine, că bunul este în vamă, că actele vor fi perfectate în două săptămâni, etc., mai mult ca atât, după o perioadă de timp inculpatul schimba numărul de telefon și dispărea. În acest sens, prima instanță corect a reținut că inculpatul a tergiversat clarificarea situației create în raport cu părțile vătămate pe un termen maximal posibil prin înșelarea lor, invocând diferite situații ca, stoparea mașinilor în vamă, sau faptul că este în ajun de anul nou și ca de sărbători este mai dificil de operat, sau că a transmis banii unei persoane din Italia, precum și altele.

Colegiul a apreciat critic argumentul inculpatului precum că între el și victime au existat doar raporturi civile și la caz, survine, doar răspunderea civilă, deoarece încă la momentul intrării în posesia bunurilor părților vătămate, avea drept scop însușirea lor și nu avea de gând să îndeplinească angajamentul asumat. Astfel, toată atmosfera creată de către inculpat era îndreptată exclusiv în scopul dobândirii ilicite a bunurilor ce aparțineau victimelor.

La fel, existența infrafracțiunilor de escrocherie s-a manifestat și prin faptul că victimele au fost induse în eroare prin reprezentarea greșită a situațiilor și împrejurărilor, producându-și efectul și anume că părțile vătămate l-au crezut pe Dulgheru Ion că acesta va aduce automobilele sau dispozitivele agricole. S-a menționat că Dulgheru Ion pe toate episoadele de escrocherie utiliza aceeași schemă de înșelăciune a părților vătămate, ulterior invocând diferite motive pentru a tergiversa elucidarea situației create. Dată fiind multitudinea episoadelor în speță, s-a exclus posibilitatea ca cele întâmplate să fie un simplu incident pentru inculpat, or, întreg procesul de inducere în eroare și înșelare a victimelor este o îndeletnicire a inculpatului, bine pusă la punct și organizată. Aceasta se confirmă prin faptul că inculpatul a avut destul timp pentru a restitui sumele de bani părților vătămate, însă nu a întreprins nici o măsură pentru a întoarce banii, mai mult decât atât, s-a eschivat de la comunicarea cu părțile vătămate, nu răspundea la apelurile telefonice.

Instanța a atestat că deși inculpatul recunoaște că a luat sumele de bani de la părțile vătămate, aceasta se confirmă indubitabil și prin recipisele scrise anexate la materialele cauzei. Totodată, argumentul lui Dulgheru Ion precum că între el și părțile vătămate a fost „o înțelegere omenească” trezește mari suspiciuni, or, conform acestor înțelegeri, inculpatul urma să îndeplinească partea sa de obligație - adică să aducă bunurile promise, în timp ce inculpatul doar a luat banii și a dispărut, ceea ce denotă că acesta din start avea intenția de a dobândi ilicit bunurile părților vătămate dar nu de a încheia careva contracte civile cu victimele.

De asemenea, instanța a respins argumentul inculpatului precum că instanța de fond a fost imparțială când a examinat cauza și a refuzat să cerceteze probele apărării, considerând că instanța de fond a dat o apreciere obiectivă probelor prezentate și a respectat principiul contradictorialității și egalității armelor. În acest context, s-a subliniat că instanța de apel, la insistența lui Dulgheru Ion, a audiat martorul Russu Serghei, care însă a declarat că „inculpatul se ocupa doar cu fapte rele, cu manipulări, lua bani, promitea să aducă un lucru - după care trăgea oamenii pe sfoară după ce lua banii.....inculpatul nu mai ridica receptorul, apoi a dispărut cu totul”.

Cu referire la apelul procurorului, s-a constatat că acesta a invocat ca temei de casare a sentinței individualizarea incorectă a pedepsei. În același timp, instanța de apel a constatat că apelantul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului, însă aceasta este criticată în partea stabilirii pedepsei, care se consideră a fi una prea blândă, reieșind din personalitatea inculpatului și circumstanțele cauzei.

Colegiul a conchis că la individualizarea și numirea pedepsei inculpatului instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, fixat astfel o pedeapsă corectă în baza prevederilor art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, însă a numit greșit inculpatului o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal.

S-a menționat că dispoziția art. 190 alin. (4) Cod penal prevede pedeapsa cu închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani. Prin urmare, prima instanță nu a respectat prevederile legii penale, fiind aplicată o pedeapsă inechitabilă contrară limitelor fixate și contrară dispozițiilor părții generale și speciale ale Codului penal, or pentru comiterea infracțiunilor de escrocherie în proporții mari urma să fie numită o pedeapsă de minim 7 ani, însă instanța de fond a aplicat inculpatului pedeapsa sub formă de 4 (patru) ani închisoare.

Totodată, Colegiul a admis argumentul procurorului potrivit căruia a fost aplicat greșit art. 85 Cod penal, deoarece infracțiunile au fost comise de către Dulgheru Ion până la pronunțarea Deciziei Curții de Apel Bălți din 26.03.2014, în aceste circumstanțe, la caz urmează a fi aplicate prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal.

5. Împotriva deciziei emise, recursuri ordinare declară:

5.1. *Inculpatul și avocatul acestuia, Popa Marin, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală solicită casarea hotărârilor emise pe cauză cu pronunțarea unei decizii prin care Dulgheru Ion să fie achitat pe toate capetele de acuzare pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.*

În susținerea recursului se invocă aceleași motive expuse în apelul declarat de avocatul Ceachir Anatolie în numele inculpatului care sunt redate în pct. 3.3. al prezentei decizii, suplimentar indicându-se că instanța de apel incorect a constatat că avocatul Ceachir Anatolie ar fi declarat apelul cu întârziere, or conform certificatului medical anexat de acesta, la data expirării termenului de depunere a apelului, el se afla în concediul medical, astfel instanța urma a repune în termen cererea de apel declarată.

5.2. *Inculpatul, care fără a invoca vre-un temei pentru recurs prevăzut în art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor emise la caz și pronunțarea unei decizii prin care acțiunile sale să fie reîncadrate în baza art. 196 Cod penal și astfel a-i oferi posibilitatea a-și onora obligațiile față de părțile vătămate.*

În susținerea recursului inculpatul indică motivele de fapt care în viziunea sa duc la emiterea unei decizii de reîncadrare a acțiunilor sale conform solicitărilor înaintate.

6. Procurorul a depus referință asupra recursurilor declarate menționând că lipsesc temeiuri de casare a hotărârii contestate solicitând astfel dispunerea inadmisibilității acestora ca vădit neîntemeiate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.*

Referitor la recursul declarat de inculpat și avocatul acestuia, Popa Marin, Colegiul menționează că conform art. 427 alin.(2) Cod de procedură penală *temeiurile pentru recurs menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.*

Lecturând textul recursului, Colegiul constată că motivele acestuia au fost invocate și în apelul declarat de avocatul Ceachir Anatolie în numele inculpatului, care însă a fost respins din motiv că s-a depus peste termen

Conform prevederilor art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, respinge apelul în cazul în care acesta a fost depus peste termen.*

Conform art. 402 Cod de procedură penală *termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale sau de la data înmânării copiei de pe sentința redactată, dacă legea nu dispune altfel.*

După cum s-a menționat, instanța de apel a respins apelul avocatului Ceachir Anatolie în numele inculpatului, din motiv că s-a depus peste termen.

Colegiul menționează că, un apel declarat peste termen nu poate fi considerat un apel nedeclarat, astfel încât părții care nu a utilizat apelul în termenul prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, nu i se poate îngădi dreptul de a declara recurs împotriva deciziei instanței de apel cu privire la soluția de respingere a apelului ca fiind declarat peste termen. În cazul dat instanța de recurs este obligată să verifice dacă instanța de apel a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Colegiul penal consideră că concluzia adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, deoarece apelul s-a depus peste termen, or instanța corect a concluzionat că, inculpatul a fost prezent în ședința de judecată din 21.03.2016 când a fost pronunțată sentința, în aceeași zi fiindu-i înmănată o copie a acesteia, fapt confirmat și prin recipisa anexată la materialele cauzei. Avocatul Ceachir Anatolie, deși a fost prezent în ședința anterioară pronunțării sentinței și cunoștea cu certitudine despre data, ora și locul petrecerii ședinței de judecată, nu s-a prezentat la pronunțarea sentinței, iar apelul în numele inculpatului l-a depus peste 17 zile de la pronunțarea acesteia, cu omiterea termenului de 15 zile prevăzut de legislația procesuală în vigoare. Totodată, Colegiul este de acord cu poziția instanței de apel în sensul respingerii solicitării avocatului Ceachir Anatolie de a repune în termen apelul, or certificatul medical prezentat nu confirmă imposibilitatea avocatului de a se prezenta în ședință și nici nu justifică încălcarea termenului de depunere a apelului.

Potrivit art. 403 Cod de procedură penală, *apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.*

Conform art. 404 Cod de procedură penală, *apelul peste termen poate fi declarat de către participantul la proces care a lipsit atât la judecarea cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.*

Colegiul penal menționează că, repunerea în termen este o prerogativă a instanței de apel, care urmează să se pronunțe cu motivația respectivă în textul deciziei, or, în cazul dat concluzia adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, deoarece apelul s-a depus peste termen, iar temeiul invocat în vederea repunerii acestuia în

termenul omis, a fost respins ca nefundat, prin urmare, recursul referitor la aspectele de procedură se consideră neîntemeiat.

Tot aici, Colegiul penal menționează că soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal, or, în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, deoarece instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația în vigoare.

Astfel, având în vedere că instanța de apel nu s-a expus asupra circumstanțelor de fapt și de drept indicate în apel, care ulterior au fost invocate și în recursul supus judecării, nu există temeii nici pentru instanța de recurs de a se expune asupra motivelor indicate în acesta.

Referitor la recursul declarat de inculpat, Colegiul reține că acesta în recursul declarat nu invocă nici un temei pentru recurs din cele 16 prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, însă potrivit solicitării de reîncadrare a acțiunilor sale, Colegiul deduce că motivele acestuia se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, în care se specifică că *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, dar de fapt invocând dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor. Însă, Colegiul consideră că acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Verificând materialele dosarului în raport cu criticele recurentului, Colegiul penal conchide că la judecarea apelului instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă privind condamnarea inculpatului în baza articolelor incriminate prin rechizitoriu, care este argumentată și corespunzătoare circumstanțelor de fapt și de drept stabilite în speța dată.

Din materialele dosarului rezultă, că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală a examinat complet și obiectiv probele administrate, verificându-le sub aspectul pertinenței și concludenței, atât cele ale apărării, cât și cele ale acuzării, fapt ce face ca concluzia despre vinovăția lui Dulgheru Ion în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și 190 alin.(4) Cod penal, să fie una legală și întemeiată, iar pedeapsa aplicată - în limita sancțiunilor prevăzute de articolele respective.

Referitor la solicitarea recurentului de reîncadrare a acțiunilor sale, Colegiul amintește că la etapa judecării recursului, instanța nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, acesta fiind atributul exclusiv al instanței de fond și al instanței de apel.

Este de reținut și faptul că, regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că la etapa de judecare a recursului ordinar instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în speță.

În opinia Colegiului, criticele recurentului referitor la necesitatea reîncadrării acțiunilor sale nu sunt incidente în cazul supus judecării, din motiv că instanța de apel a făcut o analiză completă și obiectivă a tuturor probelor administrate la toate fazele procesului penal, stabilind corect vinovăția lui Dulgheru Ion de comiterea infracțiunilor imputate, totodată, se reține că simpla invocare a unui motiv în recurs nu poate servi ca temei de casarea a unei hotărâri judecătorești, ci aceasta trebuie să fie urmat de o motivare corespunzătoare cu specificarea din care considerente faptele inculpatului urmează a fi calificate în baza art. 196 Cod penal.

Colegiul mai reține că criticile formulate de recurent au format obiect de discuție și la judecarea apelului inculpatului în instanța de apel prin care acesta a solicitat achitarea sa, pe când în recursul declarat, în baza aceluiași motive, solicită reîncadrarea acțiunilor sale în baza altui articol din Codul penal. Astfel, se constată că celor invocate, instanța de apel le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în pct. 4.1. al prezentei decizii, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a hotărârii atacate nu s-au stabilit.

Concomitent, se constată că și pedeapsa inculpatului este stabilită cu respectarea prevederilor art. 61, 75-77 Cod penal, în limitele sancțiunilor normelor penale în baza cărora a fost declarat vinovat, ținându-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, de persoana acestuia și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuează răspunderea.

Astfel, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii procesual-penale, ea fiind legală, argumentată și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpat și de avocatul său, Marin Popa, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui Dulgheru Ion, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 15 martie 2017.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun